

TERTEMİZ BİR BAHAR

Gözümü tamirhanenin kapısındaki tasmaı çivili, kocaman kangal köpeğinden ayıramıyordum bir türlü. O da bana bakıyor sanki. Köpekler korkunun kokusunu alır derler. Bende kafamdan başka şeyler geçirmeye çalışıyorum. Kazayı düşünüyorum hemen. Islak yolda virajı alamayıp bariyerlere çarpmıştım arabayı, başımı da kapıya. Kazayı düşünmek bir an köpeğe karşı olan korkumu azalttı. Korkum işyerinin arabasını vurduğum için ‘kovulma korkusu’ olarak değişir gibi oldu. Ancak hayvan üzerimdeki hakimiyetini hatırlatmak ister gibi gerinip silkindi. Zincirini şıkırdatarak kendi etrafında şöyle bir döndü ve tekrar bana doğru bakarak oturdu. Korkusu da tekrar gelip benim yüreğime oturdu.

“ Ben buradayken bir şey yapmaz merak etmeyin. Gece salınca tehlikelidir. Sizin gibi bayan müşteriler korkuyor ama olmuyor köpeksiz burada geceleri.”

Tamirhanenin sahibi Cevat Usta’nın sesiydi. Dönüp, çok da fazla olmamak üzere gülümsedim. “Yakalandım.”demekti bu. Ancak usta bana bakmıyor, arabanın vuruk yerleriyle ilgileniyordu. O an bana bakanın Hasan Bey olduğunu fark ettim. Gülümsediğime pişman oldum. Kızmış mıdır acaba? “ Vurduğu arabayla ilgileneceği yere köpeğe bakıyor. Kovayım gitsin bu bana durmadan zarar açanı... ”diye düşünmüş müdür acaba?

Hasan Bey benim işverenim. Onu kızdırmamam gerek. Çünkü bu işi zor buldum. Kredi kartı borçlarım dağ gibi birikmişti. Alıninkini Veliye; Velininkini Aliye vere vere bir yıl idare ettim ama ödenmez hale geldiğinde başka bir bankadan yüklüce ve uzun vadeli bir kredi çekip hepsini kapattım. Borcumu mutlaka ödemeliyim. Ailem beni “bu kaçınıcı!” diyerek reddeder. Yıllarca iş beğenmeyerek boş gezdim ya da en fazla bir iki ay çalıştım girdiğim işlerde. Bankanın ilk taksiti gelmeden bir iş bulmalıyım derken arkadaşım Ayten Hasan Beyin restoranında muhasebeye yardımcı birini aradıklarını söyledi. Maaş tam benim kredim kadardı. Evime de yakındı, yol parası derdi de yoktu.

Hemen ertesi gün görüşmeye gittim Hasan Beyin restoranına. “İş deneyimin var mı?” diye sordu “evet “ dedim. “ Maaş senin için yeterli mi?” dedi; “yeterli” dedim. “Uzun vadeli çalışacak birini arıyoruz.”dedi; “ben de uzun vadeli bir iş arıyorum zaten.” dedim. Hasan Bey beni işe alsın diye kendimi de inandırmaya çalışarak – kendimi inandırmam Hasan Bey yalan olduğunu anlayabilir- bazı yalanlar da söyledim ki bu gün dahi vicdan azabı çekiyorum aklıma gelince. Ancak yalanlarım etkili oldu ki ertesi gün işe başladım.

Cevat Usta arabayı iyice gözden geçirinceye kadar kafamdan bunlar geçiyordu. Köpeği tamamen unutmuştum. Usta Hasan Beyin yanına gitti. “

Hasan Abi nereden buluyorsun bu elemanları. Kız gibi arabayı mahvetmiş ” dediğinde ancak kaldıra bildim düşüncelerle tek noktaya bakan gözlerimi.

Kız gibi dediği araba 1987 model bir Renault’tu. Vitesini değiştirebilmek için defalarca deneme yapmam, dışarı çıkabilmek içinse camı açıp dışardan kolu çekmem gerekiyordu.

Hasan Beyi ilk gördüğüm günden beri Hulusi Kentmen’in canlandığı karakterlere benzetirim. Babacan mizaçlıdır. Altmışını geçkindir ancak hala çevik ve hareketleri hızlıdır. Konuşması da hızlıdır, buna rağmen kolay anlaşılır. Bu davranışının işleri yetiştirme telaşının getirdiği bir alışkanlık olduğunu düşünürüm. Ustayla da hızlı hızlı konuşarak cevap verdi; “ Olsun olsun ‘elemanımın’ canı sağ olsun sen fiyatı şişirebilmek için mahvolmuş filan deme şimdi.”

Pazarlık başlamıştı.

“Bak şimdi ya!” dedi Cevat Usta gülerek.” Göz var nizam var abicim. Bak, ne kadar çok işi var.”

Hasan Bey pazarlık bitmiş gibi aniden konuyu değiştirdi.

“ Sen kaç zamandır restorana gelmiyorsun. Neden?”

Usta konunun ani değişikliğinden dolayı bir an bocaladı. Bir iki kekeledi. “ Ben bıraktım içkiyi. Epeydir içmiyorum.”

Hasan Bey gerçekten kızıyormuş gibi: “Yahu sana gel, illa içki iç diyen var mı? Bizim oradaki zahter kimde var? Hele içli köftem; yemin ediyorum Çankaya’dan gelen var.”

Doğru söylüyordu.

“ Sonra yeni bir fasıl grubuyla anlaştım altı aydır. Haftada üç gün çıkıyorlar, böyle kalabalık oluyor dükkan.”

Böyle derken birleştirdiği iki elinin ortasından her zaman dışarı çıkarken askısından bileğine takarak kolunun altına aldığı döküntü küçük çantası sallanıyordu.

Genellikle oto tamircilerinde bulunan özel üretim (motor ustalarının uydurduğu bir düzenek yani) mazotlu sobanın etrafında, olamazsa olmaz çaylar içildikten sonra Ustayla vedalaşıp kalktık. Pazarlık Hasan Beyin istediği inanılmaz düşük fiyatla son bulmuştu. Daha doğrusu tam bir pazarlık bile olmadı. Hasan Bey “Hadi hadileri, yaparsın yaparsınları, olur olurları” ile dediğini yaptırdı.

Dönüşte zorluk çekmeyelim diye peş peşe iki araba gelmiştik. Diğeri tamirhanede bıraktığımız için aynı arabaya bindik. Bana kızıp kızmadığını anlamak için pek konuşmuyordum ama o tamamen başka şeylerden söz ediyordu. Cevat Usta ile nasıl tanıştığını, ustanın içki yüzünden nasıl battığını, şimdi toparlandığını...

Yağmur başlamıştı biz tamirhaneden ayrılırken. Şimdi artırmıştı şiddetini. Sanayinin kirli çatılarını temizlemek ister gibi bir gayretle yağıyordu sanki. Arabanın camına düşen her yağmur damlası sanki bana gülümsüyordu.

Nasıl bir insan bu Hasan Bey? Nasıl bu kadar babacan, temiz ve arıydı. Artık eminim ki beni kovmayı bırak bir yana arabanın tamir parasını bile almayacaktı benden. Oysaki kaza yaptıktan sonra telaşla oradan ayrıldığım için sigorta parasını da yakan bendim. “Arabaya birilerinin çarpıp kaçtığı süsü verilsin” önerilerine de hiç sıcak bakmadı.

“ Yalanla kazanılan üç kuruşun kimseye faydası olmaz.” demişti.

En sıkışık zamanında bile önce vergisini vermeye çalışıyor. Bulaşıkçısının dahi sigortasını yatırıyor, Alevi olduğu için kulağı duya duya arkasından konuşanlara sadece gülümsüyor, artan yemekleri sokaktaki hayvanlara saklıyor, hata yapanı dışarı atmak yerine kazanmaya çalışıyordu.

Yine işe ilk girdiğim günlere daldım.

“ Ancak bir şey var.” demişti Ayten. “Hasan Beyler Aleviler ve Solcular”. O an ağızımda metalimsi bir tat oluştu. Zira ailem (daha doğrusu annem ve babam) pek hazzetmezlerdi Alevilerden. Müslüman olarak bakmazlardı. Bana işi söyleyen arkadaşım Ayten ve benim için sorun yoktu. Ama babam duyarsa tepki gösterebilirdi. Bunu bildiği için uyarmıştı Ayten beni.

Daha sonra ailemdeki aynı ön yargıları restoranda çalışan başka kişilerde de gördüğümü düşünüyordum ki Hasan Bey arabayı aniden durdurdu.

Sağıma soluma bakıyorum. Sanayiden çıkmışız. Yağmur azalmış bir hayli. Restorana mal almaya geldiğimiz toptancıya yakınız. Gimat diyorlar buraya. İnanılmaz bir kalabalık vardır her zaman. Hınca hınç insan ve araba doludur. Ama biz diğer yollara göre تنها sayılan bir yoldayız. Sık geliyorum buraya, biliyorum yani bu yolu. Ama şimdi neden durduk?

Hasan Bey el frenini çekip aşağı indi. Dikiz aynasından izliyorum. Aşağıya doğru yürüyor hızlı adımlarla. Anlıyorum neden durduğunu o an. Kaldırımında on, on bir yaşlarında bir çocuk var. Önündeki tahta ayaklı sehpa da bir iki halka tatlı var ancak diğerleri tamamen yerlerde; dökülmüş, ezilmiş. Hasan Bey çocuğa bir şeyler söyledi, çocukta ona parmağıyla ezilen tatlıları göstererek karşılık verdi. Arada bir gözlerini siliyordu. Bir süre konuştular. Çocuk tablasında kalan bir iki tatlıyı da kaldırımın toprak kısmına attı ve arabaya doğru Hasan Beyi takip etti.

Çocuk arabanın arka koltuğuna makam aracına binen bir bakan gibi oturdu. Sadece ‘ Merhaba.’ dedim. O da ‘ Sağ ol abla.’ diye karşılık verdi. Hasan Bey de yerine oturdu ve restorana doğru gitmeye başladık. Çocukla sohbet etmeye çalışıyordu; nereliydi, okuyor muydu, nerde oturuyordu? Çocuk kendince yanıtlar veriyordu; okumuyor ev geçindiriyordu, babası yoktu.

Biraz sonra restorana geldik. Üşümüştük, hemen içeri girdik. Hasan Beyle çocuk bol çiçekli bir cam kenarına oturdular. En güzel çeşit yemekler geldi; saç kavurma, içli köfte, Ankara pilavı, salata, zahter, tabî ki çorba. Kasanın başına geçip o günkü hesaplarımı yapmaya başladım. Arada bir gözüm onlara takılıyordu. Çok neşeli bir sohbete dalmışlardı. Çocuk arada bir içten gelen kaba bir kahkaha atıyordu. Hasan Beyin çocuğu güldürmek için hiç de zorlanmadığını biliyordum.

Uzun uzun yediler yemeklerini. Kaymaklı kabak tatlısı gelince Hasan Bey kalktı. Yanıma geldi, çocuğun duyabileceği yüksek bir sesle, “Kızım bu delikanlı büyüyene kadar benim oğlumdur artık. Ne zaman isterse gelebilir. Arkadaşlara da söyle.” diyerek kasanın arka tarafındaki küçük bürosuna geçti. Çocuk biraz daha durdu. Çiçeklere bakındı. Bana ‘Hoşça kal abla.’ dedi ve kürdanla dişlerini karıştırarak gitti. Giderken arkasından baktım. Mutlu görünüyordu. Biraz sonra büronun kapısını tıklatarak içeri girdim. Hasan Bey gözlüklerini takmış kitap okuyordu. Çekinerek,

“Hasan Bey, ben o oğlanı birkaç defa daha görmüştüm orada. Hep aynı numarayı yapıyor. Tatlılarını döküp oturup ağlıyor. İnsanlarda üzülp avuç dolusu para veriyorlar. Hani hep gelsin dediniz ya. Onun için söylüyorum.” dedim.

Kendimce onu uyarmak istemiştım. Çocuk sahtekardı. Her gün dadana bilirdi buraya. Daha kötüsünü bile yapabiliirdi. Pişman olup, ‘Bak haylaza, bir daha alma o zaman’ diyeceğinden emindim. Hasan Beyse kafasını kitaptan kaldırmadan cevap verdi:

“Biliyorum.”

Birkaç saniye sessizlik oldu. Biliyordu da neydi o babacan tavırlar. Yedirmeler, içirmeler. Onu da geçtim yıllarca bedava yemek. Kendimi toparlayıp ‘Ama!’ diyecektim ki Hasan Bey,

“Bir daha yapmaz o sahtekarlığı merak etme. Ben usulüyle anlattım.”

Daha fazla bir şey söylemedim, dışarı çıktım. Yağmurdan sonra yumuşacık olmuş havayı içime çektim. Koskocaman gökkuşağı tam önümde parlıyordu. Sanki dünya tozpembe göründü gözüme birden. Aytenin bana bu işyerini önerirken ki uyarıları geçti kafamdan yeniden.

“Hasan Beyler Aleviler. Anneler kızmasın burada çalışmana. Ona göre kabul et işi.”

Hiçbir kötülüklerini görmesem de yıllardır yanımda konuşulanların beni etkilediğın fark ettim. O zaman bunun muhasebesini yapacak durumda değildim. Ailemden sakladım çalıştığım yerin Alevilere ait olduğunu. Hala bilmiyorlar.

Şef garsonun sesi ile kendime geldim.

“Asiye! Hesap kesilecek.”

Sıradan pek çok olay gibi bu yaşananları da unutabilirdim. Ancak hayatın bana öğretecekleri vardı. Mal almaya Gimat’a gitmişim o gün. ‘Mal’ da peçete, havlu kağıdı, çöp poşeti... restoranda devamlı biten şeyler. Eski kartalın arkasını tamamen doldurmuş dönüyordum ki o çocuğu gördüm. Kalabalık kaldırımında, yine tatlı tezgahı önünde ancak bu sefer tatlıları yerli yerinde sağa sola bakıyordu. Arabayı park edip çocuğun yanına gittim. Beni hemen tanıdı, gülümsedi. Hal hatır sorduk. Tatlısından alayım dedim, parasını almadı, ikram etti.

Yüzümde kocaman bir gülümsemeyle döndüm restorana. Hasan Bey yoktu. Alışverişin faturalarını gelince kontrol etsin diye masasına koymam

gerekiyordu. Kağıtlar uçmasın diye ağır bir şeyler aradım. O an dikkatimi çekti daha önce bakmadığım mermer plaka. Alıp faturaların üzerine koyduğum an üzerindeki yazıları gördüm. Her cümle uzunluğuna göre sıralanmıştı:

Ara, bul.

İncinsen de incitme.

Eline, diline, beline sahip ol.

Her ne ararsan kendinde ara.

Arifler hem arıdır, hem arıtcı.

Son cümleden sonrasını okuyamadım. Boğazım düğümlendi. Mermer plaka elimde hayatın bana ne öğretmeye çalıştığını düşünmeye başladım. O an Hasan Bey girdi içeri kolunun altında çantası ve her gün aldığı gazetesi ile.

“Nasılsın Asiye?” diye neşe ile gürlledi.

Çayını getirdim, gazetesini okumaya başladı. Karşısına oturdum sessizce ve izin almadan. Bana baktı.

“ Bir şey mi var kızım?”

Gerçekten merak ederek soruyordu.

“ Hasan Bey, ben işe girerken size söylediğim bazı şeyler doğru değildi. Benim buradan önce uzun süren bir çalışma hayatım olmamıştı.”

Nasıl çıkmıştı bu laflar ağızımdan aniden hapşırır gibi. Resmen içimden gelivermişti. Kalbim öyle hızlı atmaya başladı ki daha bu kısacık cümlem bittiğinde pişmanlığım başlamıştı.

Hasan Bey hafifçe gülümseyerek ve gözlerini gazetesine çevirerek cevap verdi:

“Biliyorum.”

Burada öğrendiğim başka bir şey de gerektiği yerde susmaktı. Sessizce dışarı çıktım. Yeni gelen baharın mis kokan havasını içime çektim. Kendimi daha rahat, hafif ve arı hissediyordum.

Not: Yaşanmış bir olaydan kurgulanmıştır.